

Zabawa tropiąca jako wartościowa forma wzbogacająca pracę wychowawczo - dydaktyczną w przedszkolu.

Podstawową ideą współczesnej edukacji przedszkolnej jest kształcenie postawy twórczej. w psychologii i pedagogice zabawę traktuje się jako jedną z form działalności ludzkiej, która jest czynnością przyjemną.

Ch. Buhler podkreśla znaczenie funkcjonalnej przyjemności rozumianej jako powtórzenie z postępem, czyli za każdym powtórzeniem doskonali się i kształtują ruch. Autorka określa więc zabawę jako działanie ukierunkowane na osiągnięcie przyjemności w wyniku doskonalenia.

Według R. Karwowskiego autora Encyklopedii Popularnej PWN Zabawa to „...działalność podejmowana dla przyjemności; główna forma aktywności dziecka, czynnik jego rozwoju psychicznego i fizycznego, pierwsza forma uczenia się i poznania rzeczywistości”.

Nauczyciel powinien świadomie i konsekwentnie organizować takie działania, które budzą naturalną aktywność w każdym dziecku. Dlatego tak ważnym problemem współczesnego wychowania jest pobudzenie postawy twórczej u jak największej liczby dzieci. Jest to szansa dla każdego do osiągnięcia pełnego rozwoju osobowości.

Zabawa tropiąca dają właśnie szansę każdemu dziecku. Angażują uczestników emocjonalnie, ćwiczą spostrzegawczość, uwagę, samodzielność oraz służą zdobywaniu orientacji w terenie.

Tropienie to podążanie po śladach lub za znakami. Dziecko musi wypatrywać, wyodrębniać z tła, porównywać z innymi znakami, dostrzegać różnice występujące przypadkowo lub celowo. Dlatego w momencie przystąpienia do zabawy dziecko nie orientuje się jaką wartość przedstawia to, czego będzie szukało tylko skupia swoją uwagę na czynności tropienia.

Napięcie w zabawie tropiącej wywołuje u dziecka pozytywne uczucia jak triumf, poczucie wspólnoty. Napięcie towarzyszące chodzeniu za tropem zostaje rozładowane przy odnalezieniu skarbu.

Duże znaczenie w zabawie ma postać fikcyjna, która poprzez listy, rysunki pozostawione na poszczególnych etapach tropienia kieruje krokami dzieci, wyznacza zadania, podaje instrukcje. Taka postać (bohater książkowy, pacynka, maskotka) sprawia, że zabawa tropiąca staje się częściowo zabawą fikcyjną, oddziałuje na wyobraźnię dzieci ułatwiając im przyjmowanie w zabawie różnych ról.

Każda zabawa tropiąca według B. Muchackiej i I. Suchanek powinna być opracowana według następującego schematu: temat, opis warunków terenowych, rodzaj tropu, wprowadzenie do zabawy (przedstawienie przewodnika), zadania rozpisane na poszczególne etapy, treść listów, instrukcji, cel - skarb (niespodzianka dla dzieci związana z głównym tematem zabawy lub okresem, w jakim się ją przeprowadza).

Zabawę tropiącą można podzielić na etapy gdzie dzieci odnajdują kolejne polecenia lub instrukcje. Wtedy przerwy w tropieniu można wypełnić zadaniami sprawnościowymi lub kształcącymi. Zadania nie mogą być ani zbyt trudne, ani zbyt łatwe. Istotne jest aby dzieci przeżywały radość z pokonywania przeszkód, z wykazywania się wiadomościami i sprawnością.

Zabawa tropiąca zawiera zadania z różnych dziedzin wychowania. Formą zabawy tropiącej może być obserwacja przyrody, ćwiczenia i zabawy ruchowe, ćwiczenia przygotowujące do pisania, czytania i liczenia. Tak więc zabawa tropiąca jest to jeden ze sposobów łączenia treści wszystkich działów programowych w formie zapewniającej różnorodną aktywność dzieci.

Zachęcam nauczycielki do stosowania w pracy wychowawczo-dydaktycznej zabaw tropiących, które mają wpływ na wszechstronny rozwój dziecka. Forma ta pobudza do aktywności, rozwija zainteresowania oraz zaspakaja dziecięce potrzeby.

Beata Matys

Bibliografia:

- D. B. Elkonin, Psychologia zabawy, WSiP, Warszawa, 1984.
- R. Karwowski, Encyklopedia Popularna, PWN, Warszawa, 1996.
- B. Muchacka, I. Suchanek, Zabawy tropiące w edukacji przedszkolnej, WE, Kraków, 2000